

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра маркетингу

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри

Володимир ПИСАРЕНКО

«03» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

БІРЖОВА СПРАВА

освітньо-професійна програма Маркетинг

спеціальність 075 Маркетинг

галузь знань 07 Управління та адміністрування

освітній рівень бакалавр

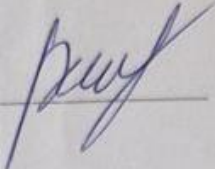
Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Біржова справа» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Маркетинг спеціальності 075 Маркетинг

Мова викладання: державна

Розробник: Решетнікова Ольга, доцент кафедри маркетингу, к.е.н.
«03» вересня 2024 року

 Ольга РЕШЕТНІКОВА

Схвалено на засіданні кафедри маркетингу,
протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Погоджено гарантом освітньої програми Маркетинг

«03» вересня 2024 року

 Іван ТЕРЕЩЕНКО

Схвалено головою ради з якості вищої освіти
спеціальності «Маркетинг»
протокол від 3 вересня 2024 року № 1

 Вікторія ДАНИЛЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	3/075МАР бд 2022
Семестр	5-ий
Лекції (годин)	14
Практичні(годин)	16
Самостійна робота (годин)	60
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування у майбутнього фахівця теоретичних основ та практичних навиків з біржової діяльності та ефективного використання біржових операцій в своїй майбутній діяльності.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні таких дисциплін як: «Економіка і фінанси підприємства», «Економіка та організація інноваційної діяльності», «Маркетинг».

4. Компетентності:

загальні:

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

фахові:

ФК 6. Здатність проводити маркетингові дослідження у різних сферах маркетингової діяльності.

ФК 7. Здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів

5. Програмні результати навчання:

ПРН 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

ПРН 12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.	- аналізувати вплив біржових процесів на маркетингову діяльність підприємств
	- обґрунтовувати управлінські рішення, що впливають на підприємницьку та торговельну діяльність
ПРН 12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.	- вміти аналізувати ринкову інформацію та оцінювати тенденції біржової діяльності, використовуючи сучасні аналітичні інструменти та критичне мислення;

- вміти приймати рішення в умовах мінливого біржового середовища.

6. Методи навчання і викладання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні методи: *лекція, розповідь-пояснення; бесіда;*

наочні методи: *ілюстрування; демонстрування;*

практичні методи: *вправи; практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді;*

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

методи формування пізнавальних інтересів: *метод пізнавальної гри, метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації;*

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: *дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, «Мозковий штурм».*

комп'ютерні і мультимедійні методи: *використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.*

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: *опитування, бесіда, доповідь;*

методи письмового контролю: *самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.*

методи самоконтролю: *самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.*

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Економічна сутність та еволюція розвитку біржового ринку

Актуальні питання створення біржового ринку в період формування ринкової економіки. Взаємозв'язок виробництва з торгівлею. Основні види оптової торгівлі та їх класифікація. Поняття організованого ринку. Історія розвитку бірж. Роль та функціональне призначення біржового ринку в сучасній економічній системі. Основні тенденції та напрями розвитку світового біржового ринку в умовах глобалізації. Структура світової біржової торгівлі за видами біржових контрактів та номенклатурою біржових товарів. Характеристика біржової мережі США. Особливості біржового ринку Європи. Історія розвитку національного біржового ринку. Умови виникнення та особливості функціонування Одеської, Київської, Харківської та Іуїколаївської бірж. Організація і регулювання діяльності перших українських бірж. Відродження біржової діяльності в Україні в період становлення ринкових відносин. Сучасний стан та шляхи розвитку вітчизняного біржового ринку.

Тема 2. Товарна біржа як елемент інфраструктури ринку

Товарна біржа як елемент інфраструктури організованого ринку. Сутність біржі та її економічна природа. Види бірж, їх характеристика та основні функції. Принципи діяльності та організаційна структура біржі. Члени товарної біржі. Органи управління товарною біржею: загальні збори членів товарної біржі, біржовий комітет, ревізійна комісія. Компетенція та основні функції виконавчої дирекції. Робочі комісії товарної біржі: котирувальна комісія, арбітражна комісія, комісія з прийому нових членів біржі, комісія з торгового етикету, їх функції та компетенція. Функції підрозділів товарної біржі (експертне бюро, розрахункова (реєстраційна) палата), які обслуговують укладання контрактів: біржових та міжбіржових операцій, ярмарків та аукціонів, інформаційно-довідкових, технічних засобів, програмного забезпечення тощо.

Тема 3. Регулювання біржової діяльності та бірж

Сутність та значення державного регулювання біржової торгівлі. Регулювання діяльності товарних бірж в Україні. Законодавче регулювання оподаткування біржової торгівлі. Державне регулювання біржової торгівлі в країнах з ринковою економікою.

Тема 4. Види біржових угод

Сутність біржової угоди з юридичної, організаційної, економічної й етичної сторін. Характерні ознаки та складові біржових угод. Характеристика біржових угод залежно від біржового активу. Види біржових угод на ринку реального товару. Види угод з правами на товар. Спотові та види форвардних угод. Види угод на ф'ючерсному ринку. Поняття та види біржових та позабіржових деривативів. Ф'ючерсні контракти. Товарні, фінансові, валютні ф'ючерси. Ф'ючерси з конкретною та абстрактною базою. Короткострокові та довгострокові ф'ючерси.

Тема 5. Організація і технологія біржової торгівлі

Засновники та члени бірж, їх права і обов'язки. Учасники біржових сесій. Біржові посередники: брокери та дилери. Місце і роль брокерських фірм і незалежних брокерів на біржах. Організаційна структура, принципи діяльності брокерських фірм. Ліцензування брокерської та дилерської діяльності. Брокерські функції, права та обов'язки. Дилерська діяльність. Принципи. Сутність. Економіка брокерської діяльності. Ефективність брокерської діяльності. Оцінювання фінансового стану брокерської контори. Організація брокерських послуг під час здійснення строкових угод. Система оплати брокерських послуг. Особливості організації посередницької діяльності на міжнародних ф'ючерсних біржах. Види брокерських угод. Система положень, яка регулює і регламентує біржову торгівлю. Організація біржових торгів. Види та форми біржових аукціонів. Технологія біржової торгівлі на вітчизняних товарних біржах. Порядок і послідовність операцій на вітчизняних товарних біржах. Типові правила біржової торгівлі. Особливості формування та подання заявок на біржові торги. Функції маклера в біржовому залі. Умови оформлення біржових контрактів на вітчизняних біржах. Організація біржової торгівлі на ф'ючерсних біржах. Прогресивні технології біржової торгівлі на сучасних світових біржах. Типова структура операційної зали і види секцій на ф'ючерсних біржах. Поняття біржової та позабіржової сесій. Види жестів у біржовій торгівлі. Типові види заявок на товарних біржах.

Тема 6. Фондові біржі та їх діяльність на фондовому ринку

Фондовий ринок і фондова біржа. Державне регулювання на фондовому ринку. Фінансові деривативи. Первинний фондовий ринок. Вторинний фондовий ринок. Учасники біржового фондового ринку. Види професійної діяльності на фондовому ринку України. Сутність біржових угод та їх види на фондовій біржі. Процедура лістингу. Котирування цінних паперів. Оформлення і виконання угод на фондових біржах.

Тема 7. Валютні біржі та їх діяльність на валютному ринку

Виникнення та розвиток міжнародного валютного ринку. Основні учасники міжнародного валютного ринку. Значення валютних бірж на грошовому ринку. Особливості створення та функціонування валютних бірж. Валюта як товар. Валютні курси. Котирування валют. Види валютних операцій та технологія торгівлі. Спот-курс, форвард-курс, ф'ючерсні угоди. Валютні опціони, валютний своп. Зміст валютного арбітражу. Міжнародні валютні ринки. Стан біржового валютного ринку в Україні.

Тема 8. Ціноутворення на біржі та котирування цін

Види цін на біржовому ринку. Основні принципи ціноутворення під час укладання строкових угод. Сутність і правила котирування цін. Принципи формування цін на біржові товари. Види котирувальних цін на строкових біржах. Види цінових стратегій під час здійснення біржових операцій.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма			
	075МАР бд 2022			
	усього	у тому числі		
л		пр.	с.р.	
Тема 1. Економічна сутність та еволюція розвитку біржового ринку	12	2	2	8

Тема 2. Товарна біржа як елемент інфраструктури ринку	12	2	2	8
Тема 3. Регулювання біржової діяльності.	12	2	2	8
Тема 4. Види біржових угод	12	2	2	8
Тема 5. Організація та технологія біржової торгівлі	12	2	2	8
Тема 6. Фондові біржі та їх діяльність на фондовому ринку	10	2	2	6
Тема 7. Валютні біржі та їх діяльність на валютному ринку	10	2	2	6
Тема 8. Ціноутворення на біржі та котирування цін	10	-	2	8
Усього годин	90	14	16	60

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма 075МАР бд 2022	
Тема 1. Економічна сутність та еволюція розвитку біржового ринку	2	
Тема 2. Товарна біржа як елемент інфраструктури ринку	2	
Тема 3. Регулювання біржової діяльності.	2	
Тема 4. Види біржових угод	2	
Тема 5. Організація та технологія біржової торгівлі	2	
Тема 6. Фондові біржі та їх діяльність на фондовому ринку	2	
Тема 7. Валютні біржі та їх діяльність на валютному ринку	2	
Тема 8. Ціноутворення на біржі та котирування цін	2	
Разом	16	

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин	
	денна форма 075МАР бд 2022	
Тема 1. Економічна сутність та еволюція розвитку біржового ринку	8	
Тема 2. Товарна біржа як елемент інфраструктури ринку	8	
Тема 3. Регулювання біржової діяльності.	8	
Тема 4. Види біржових угод	8	
Тема 5. Організація та технологія біржової торгівлі	8	
Тема 6. Фондові біржі та їх діяльність на фондовому ринку	6	
Тема 7. Валютні біржі та їх діяльність на валютному ринку	6	
Тема 8. Ціноутворення на біржі та котирування цін	8	
Разом	60	

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота з дисципліни «Біржова справа» не передбачена.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмний результат навчання	Форми контролю програмних результатів навчання / результатів навчання
ПРН 4. Збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.	- виконання практичних завдань; - розв'язування тестів; - опитування; - виконання завдань самостійної роботи;
ПРН 12. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.	- екзамен

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях впродовж семестру у формі виконання практичних завдань, розв'язування тестів, опитування, виконання завдань самостійної роботи.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є екзамен.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання навчальної дисципліни та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом.

Мінімальний пороговий рівень оцінки за програмним результатом навчання не може бути нижчим за 60 % від підсумку максимально можливої кількості балів.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Екзамен	Разом
	Виконання практичних завдань	Опитування	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи		
Тема 1. Економічна сутність та еволюція розвитку біржового ринку	3	3	2	16	20	8
Тема 2. Товарна біржа як елемент інфраструктури ринку	3	3	2			8
Тема 3. Регулювання біржової діяльності.	3	3	2			8
Тема 4. Види біржових угод	3	3	2			8
Тема 5. Організація та технологія біржової торгівлі	3	3	2			8
Тема 6. Фондові біржі та їх діяльність на фондовому ринку	3	3	2			8
Тема 7. Валютні біржі та їх діяльність на валютному ринку	3	3	2			8
Тема 8. Ціноутворення на біржі та котирування цін	3	3	2			8
За будь якою темою на вибір				16		14
Екзамен					20	20
Разом	24	24	16	16	20	100

*додаткову кількість балів здобувач вищої освіти може отримати опублікувавши тези доповідей у межах тем дисципліни. Максимальна кількість балів за опубліковані тези – 10 балів – додаються в кінці семестру.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Кількість балів	Критерій оцінювання
3	Здобувач вищої освіти правильно розв'язав практичне завдання (задачу), вміє пояснити методику розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату і формул. Вміє аргументувати свої думки. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні
2	Здобувач вищої освіти частково розв'язав практичне завдання (задачу), але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату та методики розв'язання задачі. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на середньому рівні
1	Здобувач вищої освіти частково розв'язав практичне завдання (задачу), але не спромігся аргументувати свою відповідь, припустився грубих помилок у використанні понятійного апарату та методики розв'язання задачі. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні

Кількість балів	Критерій оцінювання
0	Здобувач вищої освіти неправильно розв'язав практичне завдання (задачу), показав незадовільне знання понятійного апарату, або взагалі нічого не відповів. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Шкала та критерії оцінювання опитування

Кількість балів	Критерій оцінювання
3	ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні
2	ЗВО демонструє знання і розуміння основних положень питання самостійної роботи, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на середньому рівні
1	ЗВО демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні; наявні несуттєві помилки під час відповіді. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні
0	ЗВО демонструє відсутність знань та розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки під час відповіді. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерій оцінювання
2	90-100 % правильних відповідей. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні
1	75 % правильних відповідей, допускаються виправлення. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні
0	менше 70 % правильних відповідей, при вирішенні тестів багато виправлень. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерій оцінювання
13-16	У проекті висвітлено інноваційність та реалістичність рішень; комплексність підходу до сталого розвитку; проведено оцінку можливого впливу на екологію, економіку та соціальне життя; якісна презентація та наведено обґрунтування запропонованих рішень. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні
9-12	У проекті висвітлено інноваційність та реалістичність рішень; комплексність підходу до сталого розвитку; частково проведено оцінку можливого впливу на екологію, економіку та соціальне життя; якісна презентація та частково наведено обґрунтування запропонованих рішень. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на середньому рівні
5-8	У проекті не повністю висвітлено інноваційність та реалістичність рішень; не прослідковується комплексний підхід до сталого розвитку; частково проведено оцінку можливого впливу на екологію, економіку та соціальне життя; наявна презентація але не наведено обґрунтування запропонованих рішень. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

	результатів навчання на достатньому рівні
0-4	У проекті не висвітлено інноваційність та реалістичність рішень; не прослідковується комплексний підхід до сталого розвитку; немає оцінки можливого впливу на екологію, економіку та соціальне життя; наявна презентація але не наведено обґрунтування запропонованих рішень. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
для теоретичного питання*	5	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, вдало наводить приклади. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні
	4	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на середньому рівні
	3	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні
	2	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів
	1	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів
	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів
Максимальна кількість балів	10	
Професійно-орієнтоване (практичне завдання)	9-10	Здобувач вищої освіти може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою: вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на високому рівні
	7-8	Здобувач вищої освіти за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на середньому рівні
	5-6	Здобувач вищої освіти має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання на достатньому рівні
	2-3	Здобувач вищої освіти планує та виконує частину завдання за допомогою викладача. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів
	0-1	відсутність розрахунку практичної ситуації, що не дає можливість оцінити

		формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів
Максимальна кількість балів	10 балів	
Всього	20 балів	

*екзамен складається з 2 теоретичних питань та 1 практичне завдання

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Мультимедійний проєктор, мережа Wi-Fi, платформа MS Windows 10 Pro, Windows 10 Edu, Office 365 (10000 ліцензій для студентів), Internet-браузери, Електронна бібліотека ПДАУ, Електронний репозитарій ПДАУ

13. Політика навчальної дисципліни

1. Терміни виконання та перескладання регламентуються Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <http://surl.li/qhurvx> та Положенням про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті <http://surl.li/dcddab>.

Здобувач вищої освіти, який з поважних причин, підтверджених документально, не підлягав поточному контролю і набрав кількість балів меншу, ніж межа незадовільного навчання (не більше 59-ти балів за 100-баловою шкалою), зобов'язаний у тижневий термін після отримання довідки, затвердженої закладом охорони здоров'я або іншого підтверджувального документа, подати їх до директорату. У такому разі розпорядженням директора навчально-наукового інституту визначається термін ліквідації поточної академічної заборгованості і йому видаються аркуші поточної успішності здобувача вищої освіти.

Здобувач вищої освіти, який є недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю без поважної причини, має підсумкову академічну заборгованість. Ліквідація здобувачем підсумкової академічної заборгованості здійснюється згідно з графіком ліквідації підсумкової академічної заборгованості, що розробляється працівниками директорату та затверджується директором навчально-наукового інституту. Термін ліквідації підсумкової академічної заборгованості встановлює директорат, але зазвичай не довше, ніж два тижні після початку наступного навчального семестру.

Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.

2. Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці «Академічна доброчесність» Полтавського державного аграрного університету: <http://surl.li/irohph>. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності <http://surl.li/sbyeab> та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету <http://surl.li/cbcoqm>.

3. Відвідування занять. Здобувачі вищої освіти зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини. Не дозволяються пропуски занять та запізнення з

неповажних причин. Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту, або через систему дистанційного навчання LMS Moodle про стан виконання завдань.

4. Неформальна/інформальна освіта

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету: <http://surl.li/britcc>.

Назви тем	Навчальна платформа	Назва курсу	Посилання на курс
Тема 4. Види біржових угод	Prometheus	Публічні закупівлі: управління та оцінка ефективності	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+PPMEE101+2023_T1

5. Оскарження результатів оцінювання регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <http://surl.li/blxujj>.

Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту. Заява щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора навчально-наукового інституту.

Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача, який проводив контрольний захід.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Коваленко Ю. М. Управління фінансовими активами: підруч. Ірпінь: УДФСУ, 2019. 498 с.
2. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник. За заг. ред. О. В. Димченко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 432 с.
3. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Підручник. За заг.ред.Сотникд І.М., Таранюка Л.М.. Університетська книга. 2023. 572 с.

4. Приходько Д.О. Основи біржової діяльності. Харків. ФОП Бровін О.В., 2021. 280 с.
5. Ткаченко І. П., Фрунза С.А., Штець Т.Ф. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2023. 346 с. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / за ред. д.е.н, проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : Університетська книга, 2019. 572 с.

Допоміжні

1. Білоцерківський О.Б., Застьола Є.О. біржова діяльність в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення. Сучасний рух науки: тези доп. XIII міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 18-19 жовтня 2021 р. ФОП Мареніченко ВВ–Дніпро, Україна, 2021. С. 71.
2. Боровик Т.В., Майборода О.В., Решетнікова О.В. Удосконалення збутової політики підприємств на основі взаємодії маркетингу та логістики. Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Економічні науки. Випуск 3 (70), 2023, с. 46-51. <https://doi.org/10.32689/2523-4536/70-7>
3. Калюжна Ю.П., Яснолоб І.О., Черненко К.В. Основи біржової торгівлі на шляху до виходу на світові зернові ринки. *Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»*. Випуск 66. 2022. С. 67-72. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/66_2022/14.pdf
4. Калюжна Ю.П., Приходько Л.В. Конкурентні переваги збуту продукції через біржові структури. Вчені записки. *Збірник наукових праць Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана*. Випуск 30 (1). 2023. С. 62-70. URL: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/2010/39947>
5. Птащенко О. В. Біржова діяльність: сучасний стан та тенденції. *Journal of Strategic Economic Research*, 2023. (4), С. 57-6.
6. Семенова К.Б. Товарні біржі в Україні проблеми і перспективи. Ефективне управління як двигун фінансово-економічного розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 2023. С. 55-57.
7. Фіщук С.В. Біржова діяльність у контексті глобалізаційних викликів. In The 31th International scientific and practical conference «Science, worldview and modern youth», San Francisco, USA. International Science Group. 2023. p. 54.
8. Ilham R. N., Arliansyah A., Juanda R., Sinta I., Multazam M., Syahputri L.. Application Of Good Corporate Governance Principles In Improving Benefits Of State-Owned Enterprises (An Empirical Evidence From Indonesian Stock Exchange At Moment Of Covid-19). *International Journal of Economic, Business, Accounting, Agriculture Management and Sharia Administration (IJEAS)*, 2022. 2(5), p. 761-772.

Інформаційні ресурси

1. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 16.01.2003 р. № 436–IV. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Про акціонерні товариства [Електронний ресурс]: Закон України від 17.09.2008 № 514–IV. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
3. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки [Електронний ресурс]: Закон України від 23.02.2006 № 3480–IV. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
4. Про товарну біржу [Електронний ресурс]: Закон України від від 10.12.1991 № 1957-12. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 10. ст. 139 (зі змінами та доповн. від 30 червня 2021 р. № 1587-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>
5. Положення про функціонування фондових бірж: затв. рішенням Держ. комісії з цінних паперів і фондового ринку від 19 грудня 2006 р. № 1542. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z2082-12/paran19#n19>.
4. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>
5. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
6. Офіційна Інтернет-сторінка Національного банку України URL: <http://www.bank.gov.ua>

7. Офіційна Інтернет-сторінка Державного комітету статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
 8. Офіційна Інтернет-сторінка Міжнародного валютного фонду URL: <http://www.imf.org>
- 20.